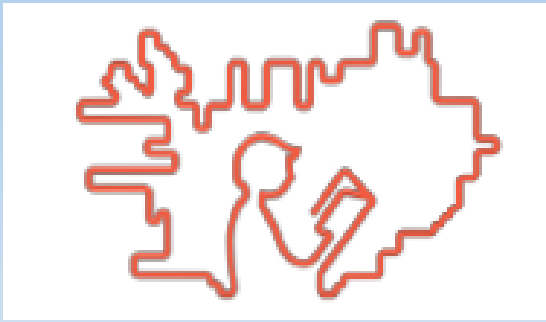

Þjóðarsáttmáli um læsi

Framhaldsfundur stýrihóps 17. apríl 2018

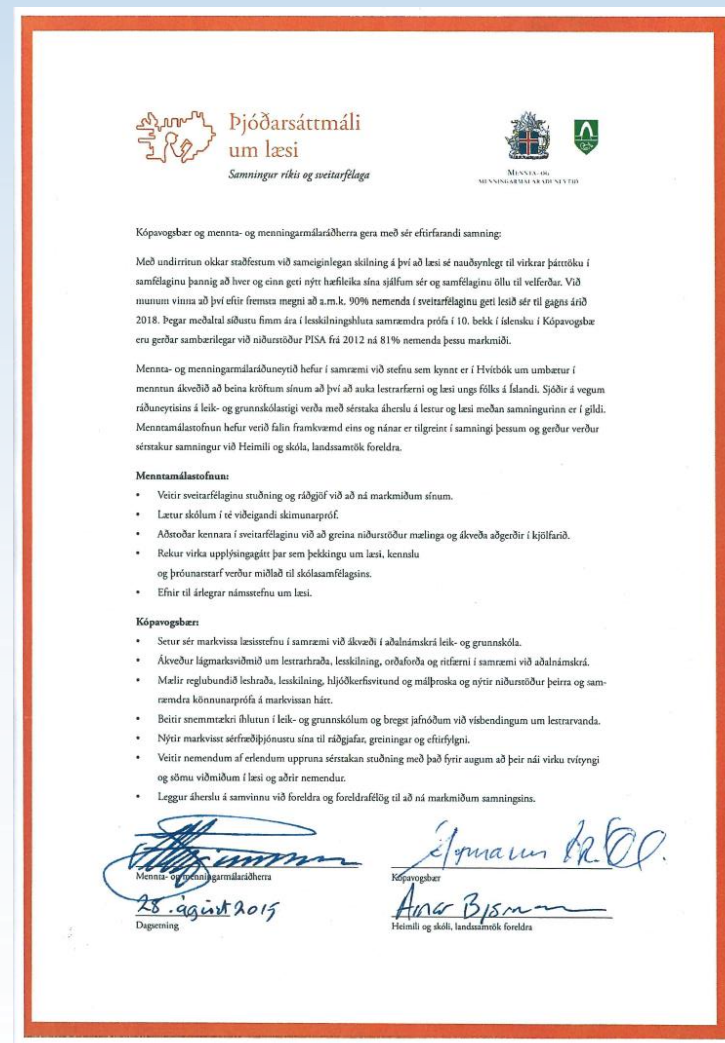
Staðan í dag og hvað er framundan

Lykilhugtak í framtíðarvinnu:
Sjálfbærni

5 ára aðgerðaáætlun til að efla læsi

Áherslur læsisverkefnisins og Þjóðarsáttmálinn

1. Þjóðarsáttmáli um læsi – ráðherra og sveitarstjórar undirrita sáttmála um allt land (haust 2015)
2. Læsis-ráðgjafateymi ráðið til Menntamálastofnunar, miðað við 5 ár
 - Þjálfun ráðgjafateymis og samstilling
3. Vinna með lærdómssamfélögum um allt land
 - Skólar á leik- og grunnskólastigi, nemendur, kennarar, foreldrar og stjórnendur
4. Vinna með foreldrum og samfélaginu
 - Sérstaklega unnið með tvítyngdum foreldrum og börnum þeirra
5. Bestu leiðir notaðar og heimasíður til að halda utan um verkefnið
 - Snemmtæk íhlutun (leikskóli – 3. bekkur) og áhersla á læsi eftir 4. bekk
6. Fylgst vel með árangri, viðmið sett, skimanir og viðbragðsáætlanir
 - Árlegar ráðstefnur um læsi og árangur í hverjum landshluta; árangri fagnað

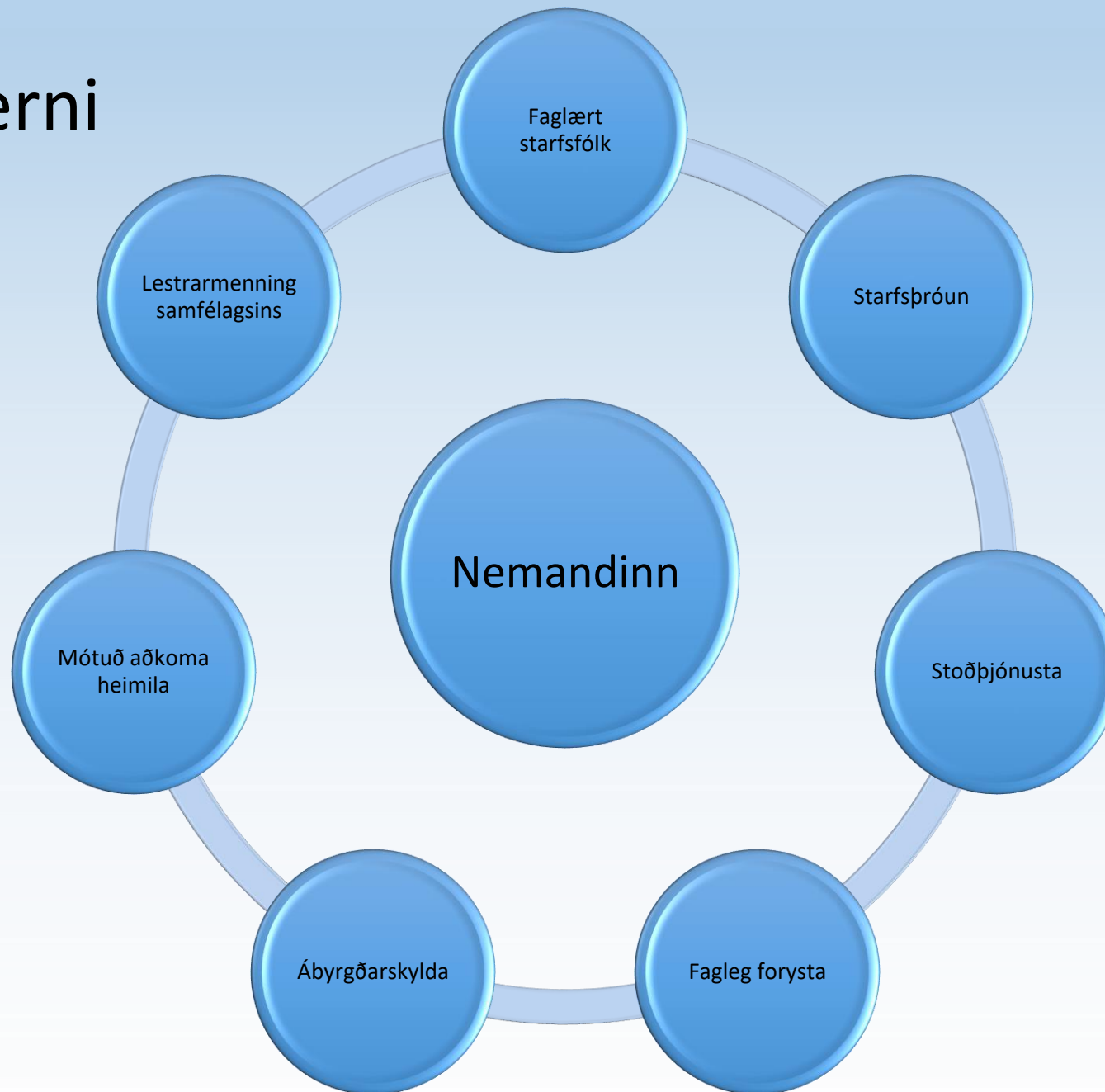
- **Menntamálastofnun:**

- Veitir sveitarfélaginu stuðning og ráðgjöf við að ná markmiðum sínum.
- Lætur skólum í té viðeigandi skimunarpróf.
- Aðstoðar kennara í sveitarfélaginu við að greina niðurstöður mælinga og ákveða aðgerðir í kjölfarið.
- Rekur virka upplýsingagátt þar sem þekkingu um læsi, kennslu og þróunarstarf verður
- Miðlað til skólasamfélagsins.
- Efnir til árlegrar námsstefnu um læsi.

- **Sveitarfélagið:**

- Setur sér markvissa læsisstefnu í samræmi við ákvæði í aðalnámskrá leik- og grunnskóla.
- Ákveður lágmarksviðmið um lestrarhraða, lesskilning, orðaforða og ritfærni í samræmi við aðalnámskrá.
- Mælir reglubundið leshraða, lesskilning, hljóðkerfisvitund og málproska og nýtir niðurstöður þeirra og samræmdra könnunarprófa á markvissan hátt.
- Beitir snemmtækri íhlutun í leik- og grunnskólum og bregst jafnóðum við vísbendingum um lestrarvanda.
- Nýtir markvisst sérfræðipjónustu sína til ráðgjafar, greiningar og eftirfylgni.
- *Veitir nemendum af erlendum uppruna sérstakan stuðning með það fyrir augum að þeir nái virku tvítyngi og sömu viðmiðum í læsi og aðrir nemendur.*
- Leggur áherslu á samvinnu við foreldra og foreldrafélög til að ná markmiðum samningsins.

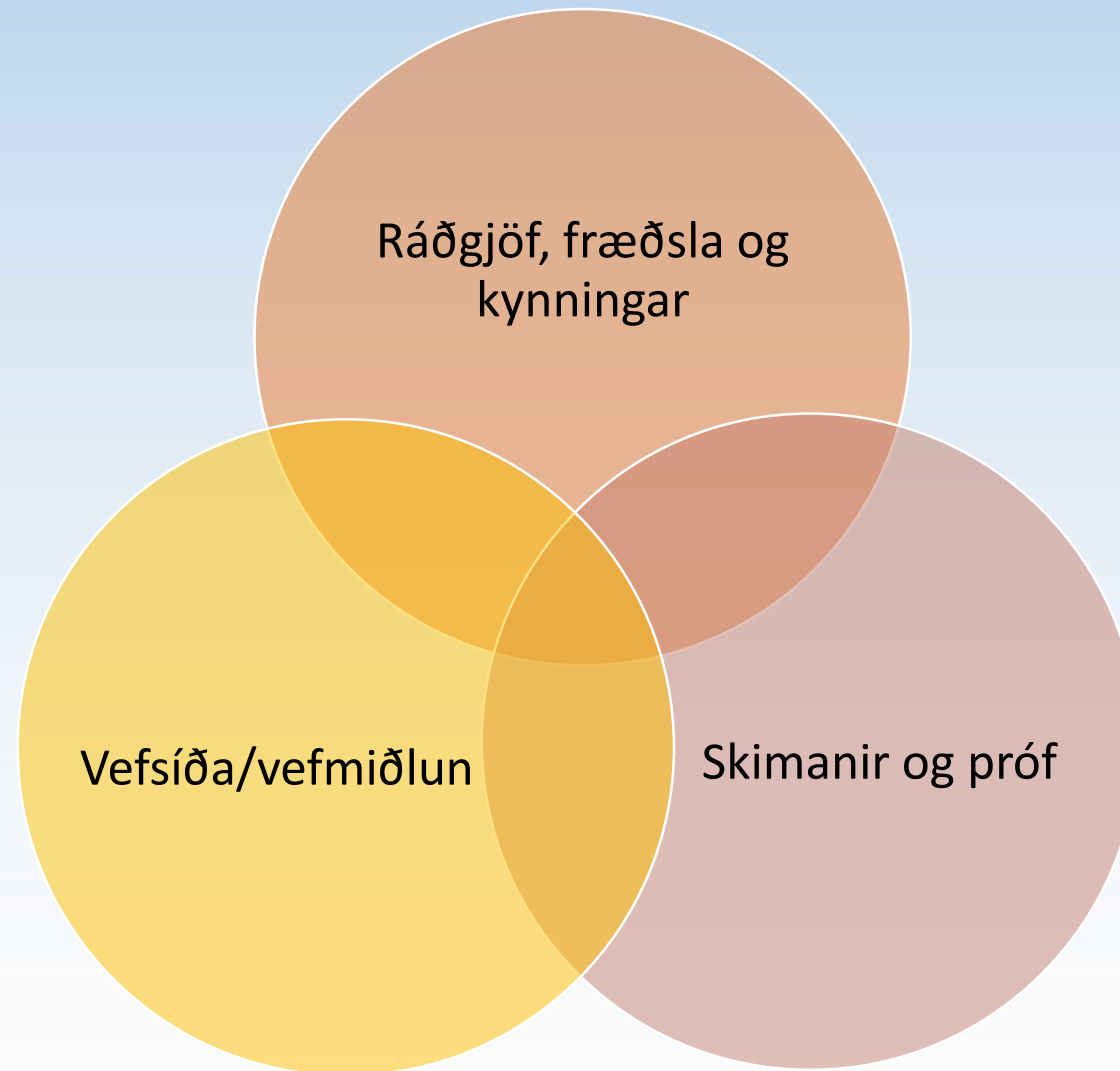
Forsendur fyrir sjálfbærni læsisverkefnisins

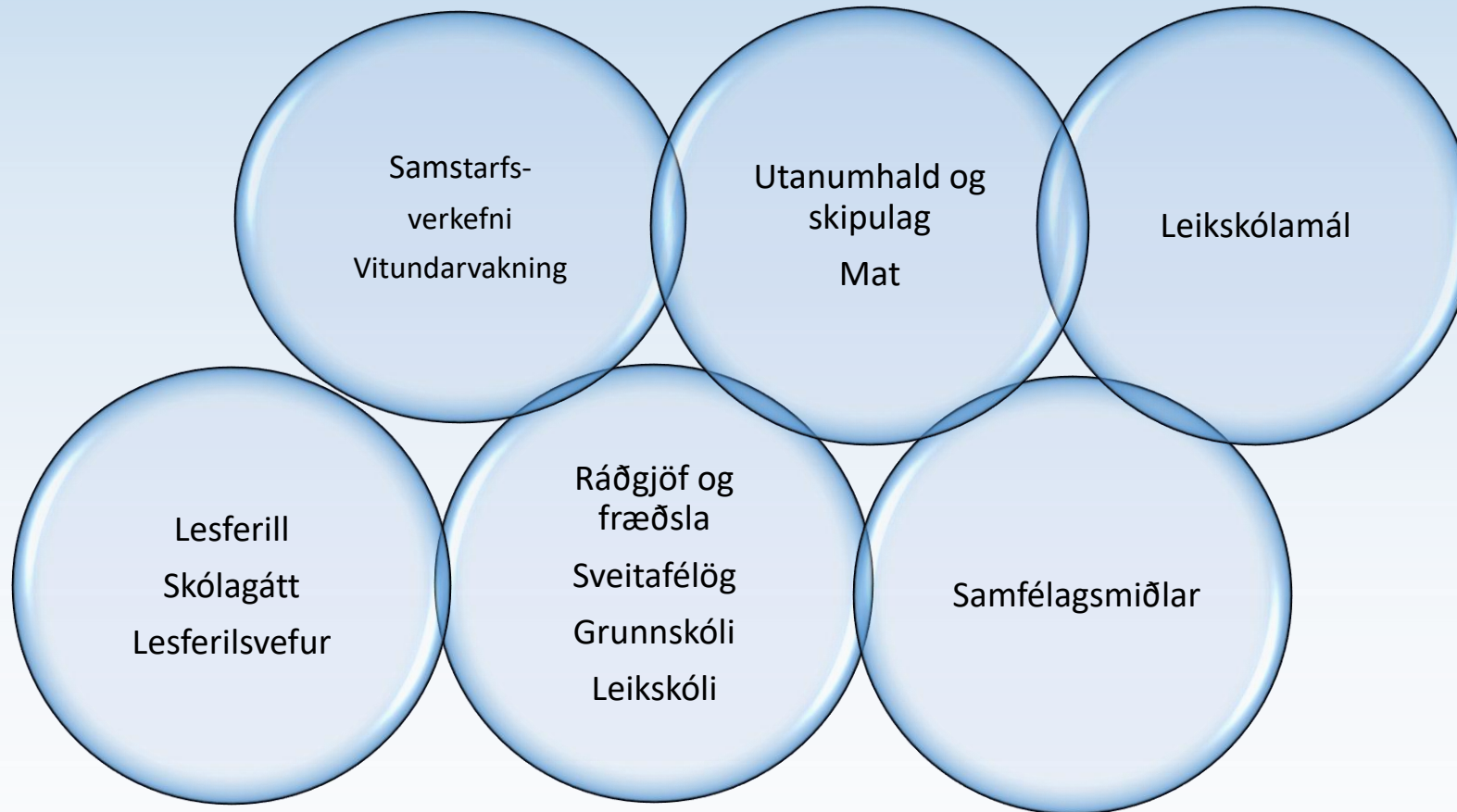
Tímalína verkefnisins 2018-20

[illegible]

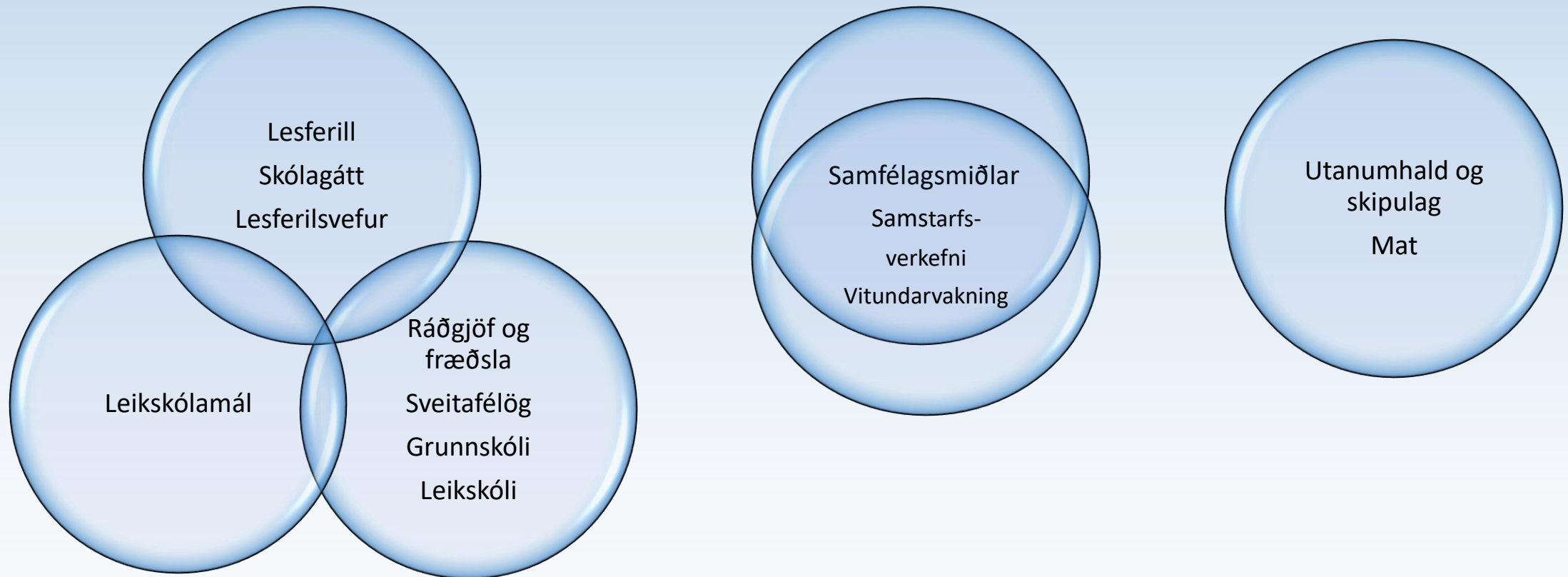
Helstu verkefni 2015-17

Helstu verkþættir 2017-18

Helstu verkþættir eftir endurmat 2018-20

Hvaða þættir munu auka á sjálfbærni verkefnisins ?

Verkþættir og áherslur 2015-20

2015- 17

- Ráðgjöf, fræðsla og kynningar
- Vefsíða/vefmiðlun
- Skimanir og próf

2017-18

- Lesferill, Skólagátt, Lesferilsvefurinn
- Samstarfsverkefni og vitundarvakning
- Ráðgjöf og fræðsla til Sveitafélaga, leik- og grunnskóla
- Samfélagsmiðlar
- Leikskólamál
- Utanumhald og skipulag, mat

2018

- Endurmat og sjálfbærni

2018-20

- Lesferill – Skólagátt og íhlutun
- Samstarfsverkefni og vitundarvakning
- Utanumhald, skipulag og mat.

Verkefni 2018-19:

- Matstæki – Lesferill
- Íhlutunarefni – Lesferilsvefurinn
- Foreldrasamstarf í leik- og grunnskólum
- Starfsþróun kennara í leik- og grunnskólum, starfsþróunarhópur MRN, háskólasamfélagið og læsiskennsla
- Fræðsla, ráðgjöf, vinnustofur og ráðstefnur
- Vitundarvakning og samstarfsverkefni
- Leikskólamál

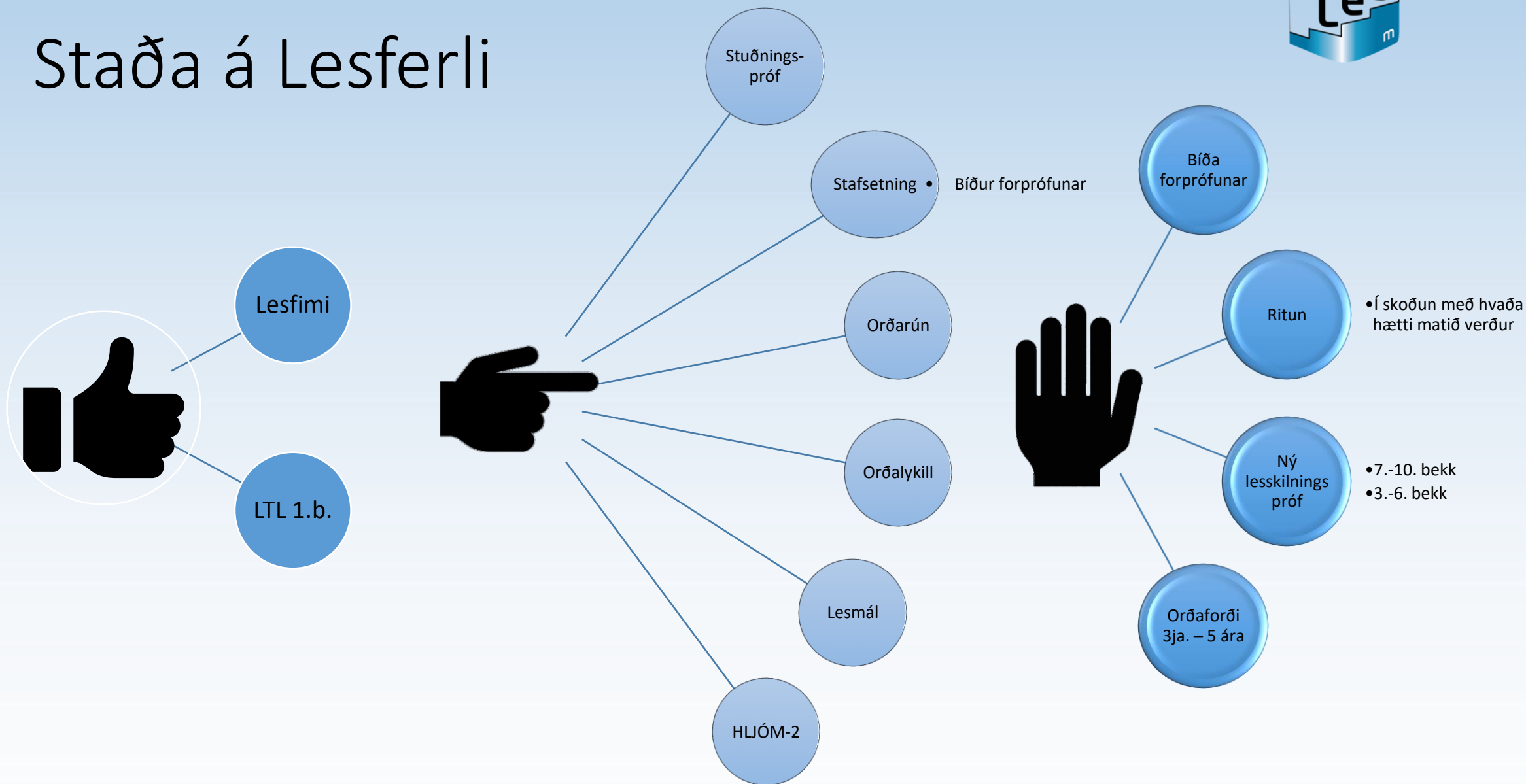
Verkbættir læsisverkefnisins sem endurspeгла áherslurnar og sjálfbærni

Matstæki Lesferils meta

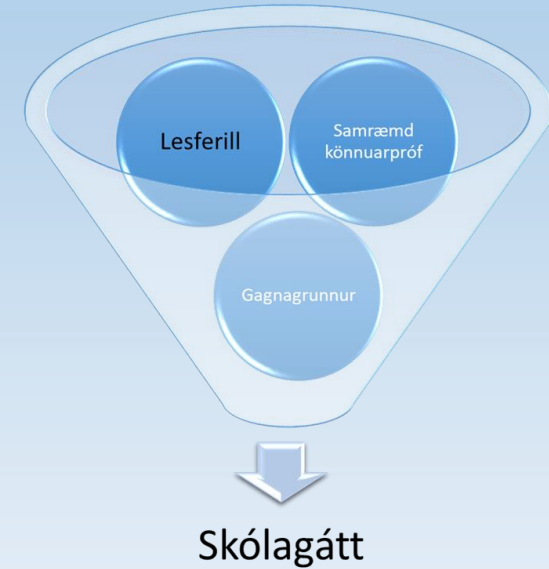

Staða á Lesferli

Skólagátt-verkefni framundan

- Tengja önnur próf fyrir september 2018? –átti að vera lokið
- Notendaviðmót
- Þjónusta og verkferlar
- Forritun- viðhald - þróun

			Skólagátt 2018	Verkefnisáætlun fyrir janúar - júní 2018
	🚩	●	+ Lesferill	
	🚩	●	+ Stafsetningarprófagrunnur	
	🚩	●	+ Stuðningspróf	
	🚩	●	+ Önnur próf - Orðalykill- HLJÓM-2- Orðarún	
	🚩	●	+ Samræmd könnunarpróf	
	🚩	●	+ Birtingarmyndir samræmdra könnunarprófa	
	🚩	●	+ Áhættumat - Öryggisvottun	
	🚩	●	+ Skilgreining og stöðumat	
	🚩	●	+ Stýrihópsfundur	
	🚩	●	+ Þjóðskrártenging	
	🚩	●	+ Vinna úr skýrslu frá Hannesi	

Lesferilsvefurinn – íhlutunarefni – í vinnslu

Hvað einkennir góðan lesara?

Fæðimenn hafa í mörg ár rannsakað hvað einkennir góða lesara með því að biðja þá um að segja frá því hvernig þeir hugsa á meðan þeir lesa. Þeir hafa komist að þeirri niðurstöðu að góðir lesarar noti alls konar aðferðir til að skilja texta. Þeir noti meira að segja ólíkar aðferðir eftir því hvernig texta þeir lesi. Það er vegna þess að höfundar skafa í mismunandi tilgangi og því verða góðir lesarar að geta gripið til marga aðferða svo þeim tákist að skilja fjölbreytt lesefni. Þessar aðferðir eru kallaðar lesskilningsaðferðir og allir góðir lesarar belta þeim, annað hvort meðvitað eða ómeðvitað, við lestur.

Er virkur
og vaktar skilning sinn

Góður lesari hugsar stöðugt um textann sem hann les og er vakandi fyrir því hvort hann skilji hann eða ekki. Góður lesari kann ýmis ráð til að bæta lesskilning sinn ef hann skilur ekki það sem hann er að lesa.

Spyr spurninga

Góður lesari spyr sig stöðugt spurninga áður en hann les, á meðan á lestri stendur og eftir lestur. Hann spáir fyrir um efni textans, hann spáir fyrir um hvað muni gerast næst og hann spyr sig í lokin hvort spár hans hafi ræst. Með því að spyrja spurninga á góður lesari í raun í samtali við höfundinn.

Tengir efni texta
við eigin reynslu

Góður lesari ber alltaf efni texta saman við eigin reynslu, við reynslu sína af umheiminum og reynslu sína af öðru sem hann hefur lesið. Þannig öðlast textinn djúpri merkingu fyrir hann.

Gerir sér iðugarfund

Góður lesari getur búið til mynd í huganum af því sem hann les en það hjálpar honum að skilja efni textans betur. Til þess að gera þetta virkjar hann bakgrunnspækingu sína og upplifun í gegnum mörg skilningarvit.

Dregur ályktanir

Góður lesari notar elgin bakgrunnspækingu og vísbendingar til að skilja það sem ekki kemur fram berum orðum í texta. Þetta er líka kallað „að lesa milli línanna“.

Getur greint aðalatriði
og meginefni texta

Góður lesari kann að finna lykilorð og hugmyndir í texta, hann getur dregið efnið saman og lagt það á minnið.

Aðlagar nýjar upplýsingar
að fyrri heildarmynd

Góður lesari getur gert sér grein fyrir því hvernig lestur texta hefur breytt viðhorfi hans, bætt við þekkingu hans og fengið hann til að hugsa um hluti á nýjan hátt.

Les fimlega

Góður lesari les af öryggi, nákvæmni og lestrarlag hans er gott. Hann þarf ekki að hugsa um lesturinn sjálfan heldur getur hann beint allri orku sinni að því að skilja textann.

MENNTAMÁLASTOFNUN
Þjálfarskóli
um lesi

Lesferilsvefurinn

EITT SKREF Í EINU

STAFAKÖNNUN

Verkefni framundan

Í vinnslu	Viðfangsefni 2018-2019
• Lesferilsvefurinn • Eitt skref í einu – lesfímipjálfun • Flettisþjaldaforrit – þjálfun á sjónrænum orðaforða • Strategier för läseförståelse • Lesferill (aðstoð við einstök próf) • Úttekt á gerð læsisstefna • Ráðstefna haustið 2015 • SFA: Innlegg	Lesferilsvefurinn – íhlutunarefni Samantekt á lesskilningstækni, lesskilningsaðf. og verkefni Starfspróun kenn.- landsfjórðungar Prófagerð Foreldrasamstarf Hagnýt ráð varðandi læsi – ýmsir markhópar Læsisstefnur – stuðningur og ráðgjöf

Vitundarvakning

Áherslur:

- 2017-20 kennarar
- 2017-18 nemendur
- 2018-19 foreldrar
- 2019-20 þörfin metin þá

Keðjan ekki sterkari en veikasti hlekkurinn.

Staðan 2018-19 Vitundarvakning og samstarf

- KrakkaRÚV
 - Í dag: Sögur rafbók + Sögur þættir + Sögur verðlaunahátíð barnanna
 - Áframhaldandi samstarf við KrakkaRÚV
- Myndbönd með áhrifavöldum www.lesummeira.is
- Tengja efni frá KrakkaRÚV og myndbönd við námsgögn – mögulega unnin kennslugögn í samstarfi við miðlunarsvið
- Foreldrar – RÚV fræðsla. Viðræður í gangi
- Stöð 2 – efni fyrir unglinga?
- Rithöfundar – Gunnar Helgason, Þorgrímur Þráinsson, Kristín Helgadóttir, Bergrún Íris
- Sumarlestur – verkefni sem leiðir til þátttöku heimilanna
- Jólalestur – verkefni sem leiðir til þátttöku heimilanna
- Vefur mms.is – Læsisverkefnið allt á einum stað

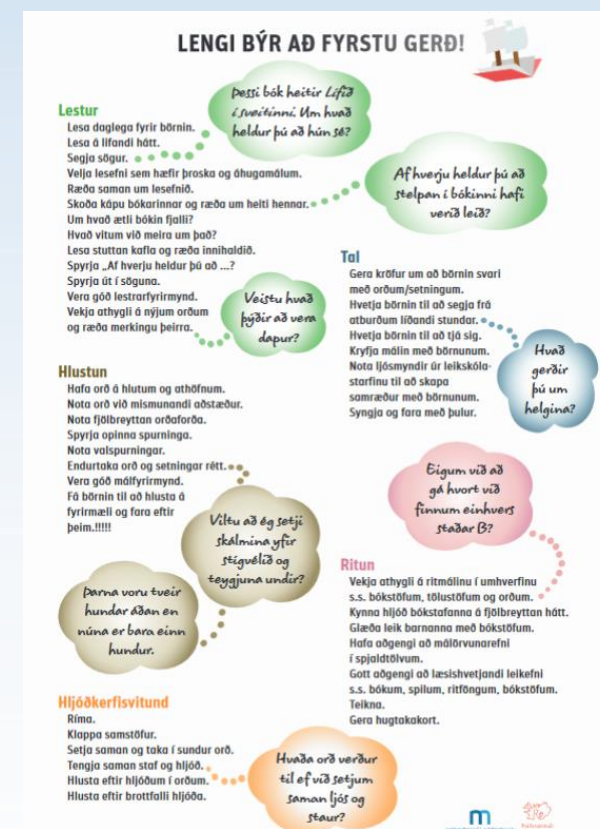
Árleg ráðstefna

- Árleg læsisráðstefna
- Megináhersla er lögð á fræðslu til starfandi kennara leik- og grunnskóla- byggt á fræðilegum- og hagnýtum grunni.
- 2018 – Samstarf við MSHA

Leikskólamál

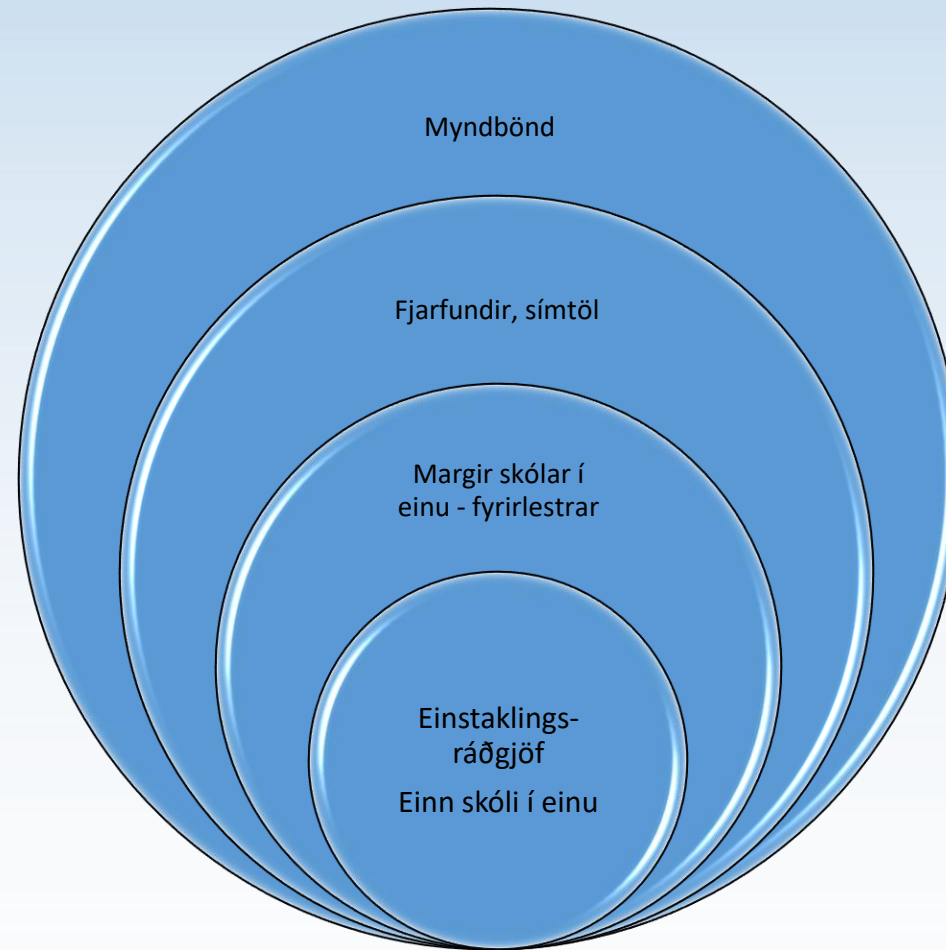
- Samræða við forystu FL og FSL varðandi nálgun og þarfir vettvangsins
- Íhlutun í kjölfar HLJÓM-2
 - Erindi í Víkurhvarfi í apríl.
 - Erindi í fleiri landshlutum í haust.
- Önnur erindi í einhversskonar formi:
 - Varðandi læsisstefnur.
 - Hvernig hægt er að efla læsi í daglegu starfi leikskólans.
 - Efling starfsfólks.
 - Foreldrasamstarf.
- Snemmtæk íhlutun í samstarfi við Ásthildi
- Rafrænar upptökur af læsisráðunum
- Ráðstefna með MSHA í september

Námsefni - Matstæki

- Námsefnispakki sendur í alla leikskóla í september.
- Setja tillögur að námsefni inn á Lesferilsvefinn.
- Vinna að því að fá árlegt fjármagn til námsefniskaupa fyrir leikskóla.
- Auka aðgengi að efni á vefnum m.a. með:
 - Skjali með þulum úr Markvissri málörvun.
 - Yfirliti yfir efni á vefnum sem nýst getur börnum á leikskólaaldri.
 - Fá fleiri léttlestrarbækur á vefinn.
- Matstæki.
 - HLJÓM-2 - rafrænt námskeið, fyrirlögn, niðurstöður og tenging við Skólagátt.
 - Orðaforðakönnun.

Ráðgjöf 2018-2020

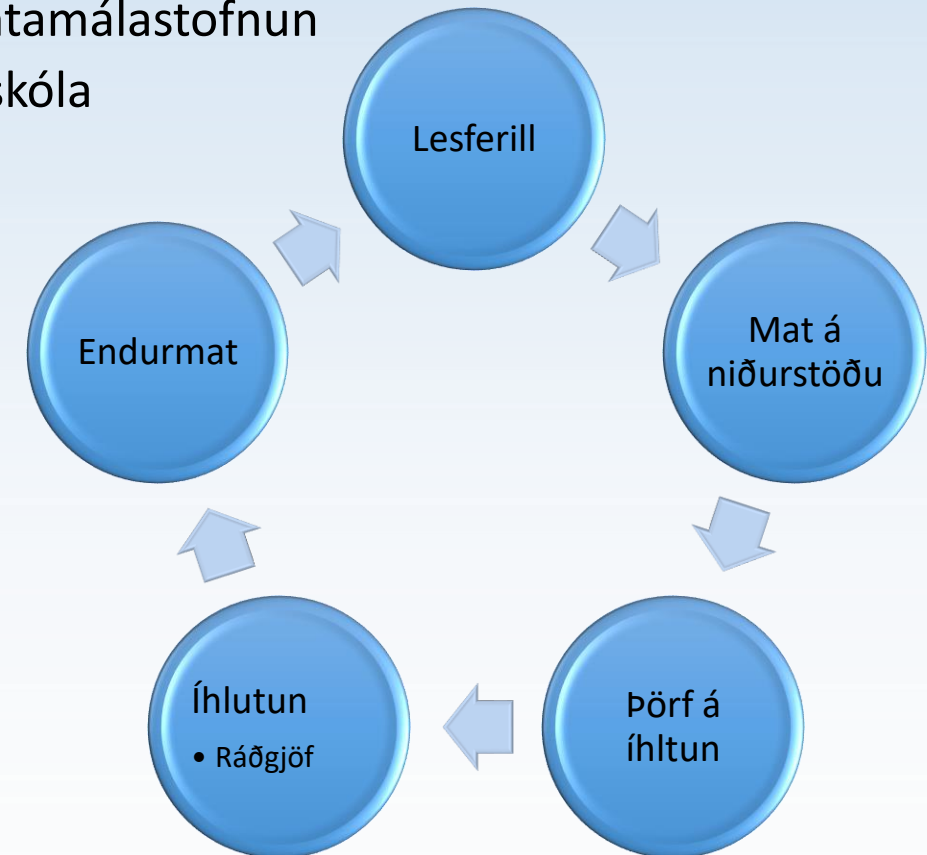
Ráðgjöf og fræðsla

Aðaláherslur ráðgjafarinnar hafa verið:

- Áætlanagerð
- Gerð læsisstefnu
- Grunnþættir læsis
- Íslenska sem annað tungumál
- Nýting tölulegra gagna
- Samstarf milli skólastiga
- Samstarf við foreldra

Form ráðgjafar

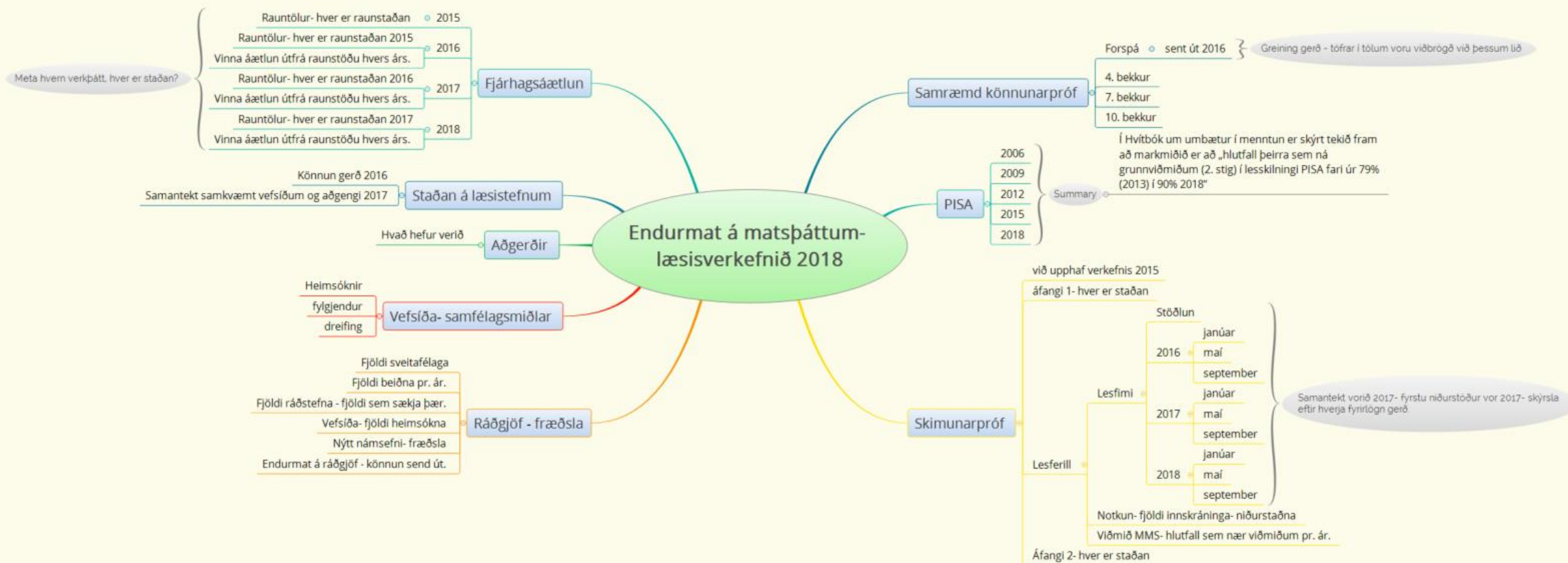
- Fjarfundir
- Fundir í Menntamálastofnun
- Heimsóknir í skóla
- Rafrænt efni
- Vinnustofur

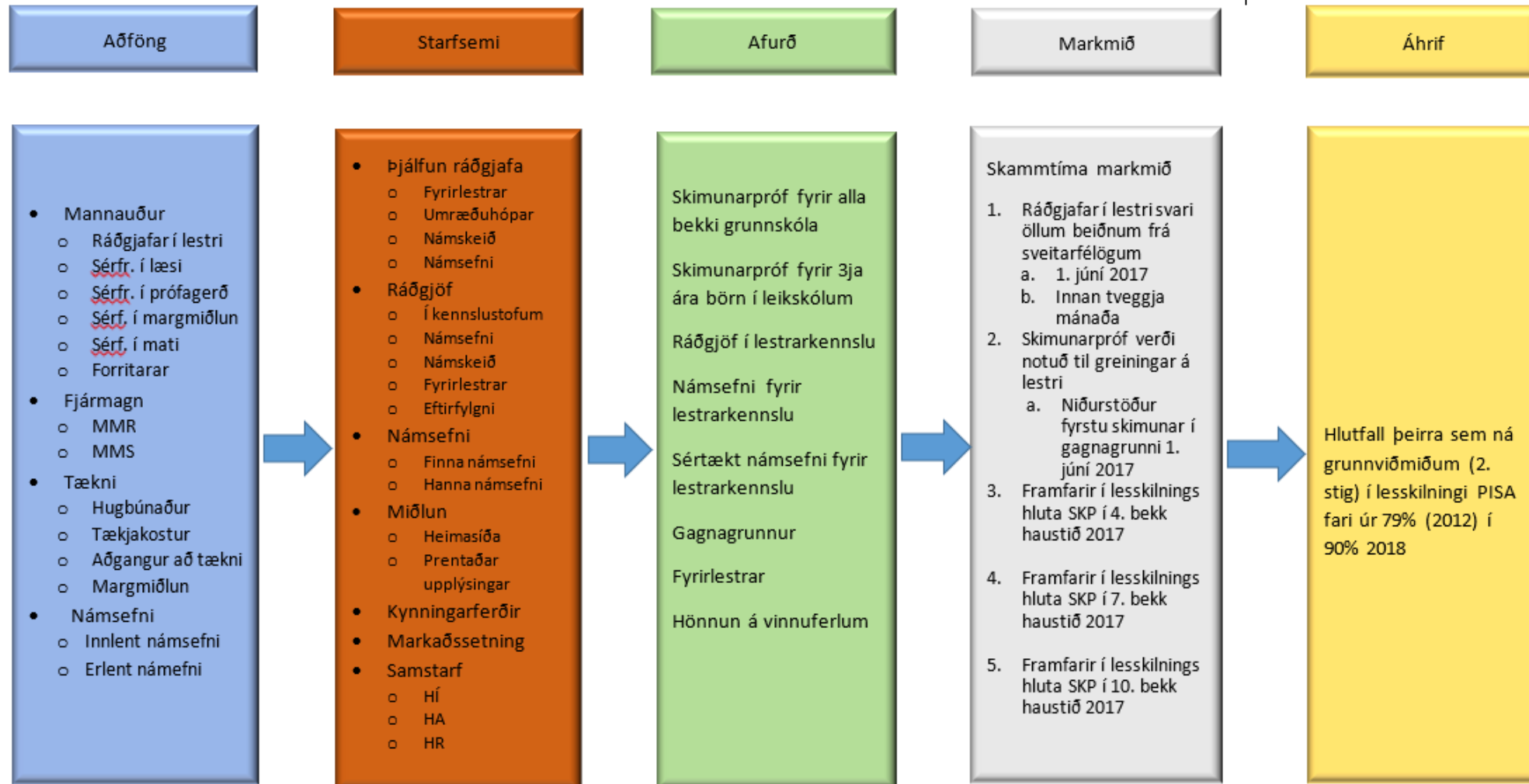
Sóknarfæri

- Fá þéttari samvinnu við sveitarfélög
- Efla mat á skólum – Það eru töfrar í tölum
- Tækifæri til að koma MMS á framfæri
- Þéttari samvinna sviða innan MMS- Betri vinnubrögð
- Unnt að nota sérfræðinga og fjármagn til að efla þætti innan MMS
- Læsisverkefnið styður við starfsaðstæður og kennsluhætti
- Uppbyggilegir möguleikar og sjálfbærni

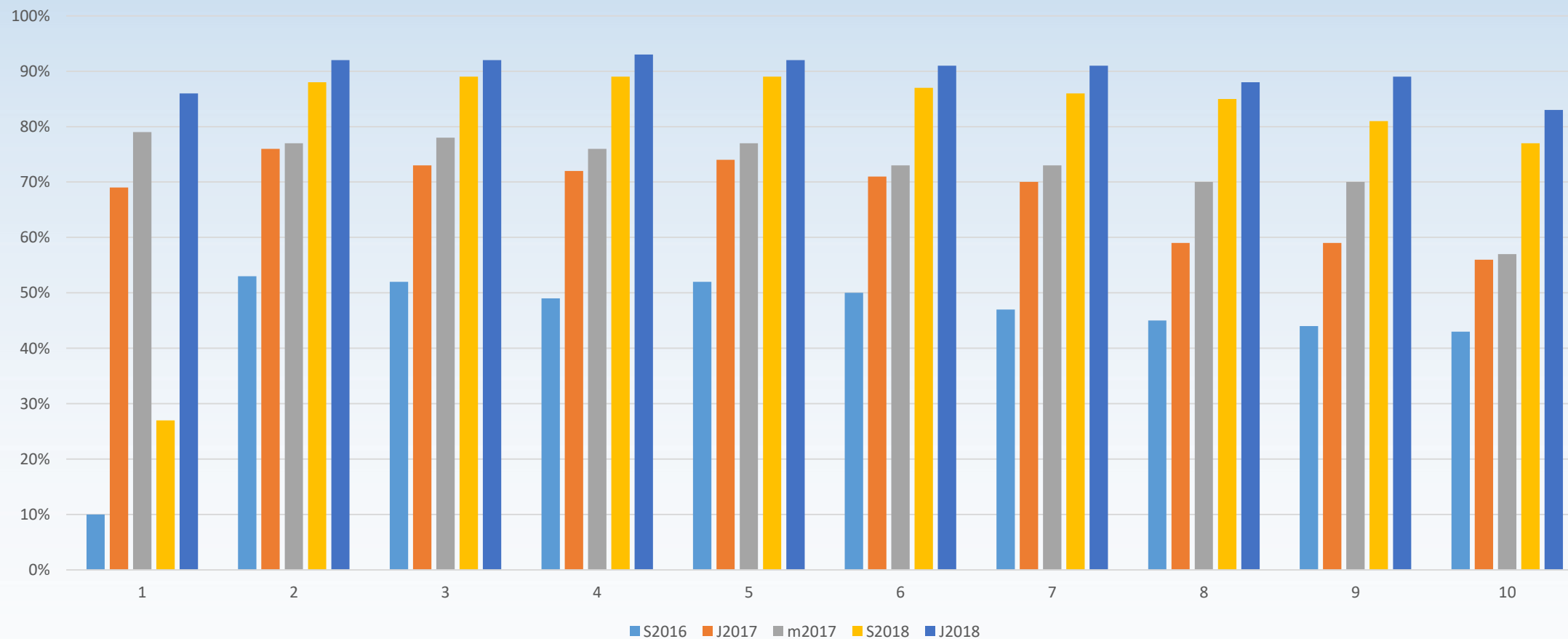
Mat á verkefninu – matsþættir

Áhrifalíkan fyrir læsisverkefni

Þátttaka nemenda í lesfimiþrófum eftir bekkum

Árangur verkefnisins

- Bætt læsi
 - Þátttaka á milli tveggja sambærilegra punkta (september 2016 –september 2018, janúar 2017 –janúar 2018, o.s.frv.) hefur ekki verið nægileg
 - Sú greining sem hefur verið gerð á gögnum með takmarkanir hafa ekki sýnt framfarir
 - Árangur verður mældur á áratuga tímabili
- Vitundarvakning
 - Viðhorf til læsis
 - Þátttaka

Sameiginleg sýn og markmið

**Við höfum öll sama
markmið, að efla læsi og
menntun í landinu**